

Diversitat de BiDes

15es JORNADES CATALANES D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

Barcelona, 10 i 11 de maig de 2018

Afinem els instruments: estratègies de difusió de la música a les Biblioteques de Barcelona

Autors:

- Laia Balaguer, directora de la biblioteca La Sagrera – Marina Clotet. balaguerml@diba.cat
- Manel Peña, auxiliar tècnic de la biblioteca La Sagrera – Marina Clotet. penafmn@diba.cat
- Julián Figueras, director de la biblioteca Vapor Vell. figueresj@diba.cat
- Virgínia Fusté, directora de la biblioteca El Carmel – Juan Marsé. fustenv@diba.cat
- Sergi Rodríguez, auxiliar tècnic de la biblioteca El Carmel – Juan Marsé. rodriguezvs@diba.cat
- Rosa Núñez, directora de la biblioteca Vallcarca i els Penitents – MAC. nunezgr@diba.cat
- Mont Sureda, directora de la biblioteca Clarà. suredarm@diba.cat

Biblioteques de Barcelona.
La Rambla, 88, 3a planta – Barcelona
Tel: 93 3161249

Resum:

El descens dels usos de les col·leccions de música de les biblioteques ha estat una realitat progressiva arreu. L'accés a la música ha canviat radicalment en els darrers 10 anys i qui més qui menys s'ha tret de sobre els discos i els CD i porta tota la seva discografia al telèfon mòbil.

Davant d'aquesta realitat les biblioteques han adoptat diferents estratègies per oferir als usuaris les seves col·leccions de música amb un valor afegit. Les metodologies de treball han estat diverses, però totes han estat orientades a aconseguir l'objectiu que els usuaris tornin a tenir la biblioteca com a lloc de referència a l'hora de triar la música que escolten. Els bons resultats obtinguts per aquestes propostes ens fan pensar que els usuaris estan disposats a confiar en les biblioteques per *afinar els seus instruments auditius*.

Paraules clau:

- Biblioteca pública
- Promoció de la música
- Participació
- Biblioteques de Barcelona
- Clubs d'audició musical
- Prescripció musical
- Recomanacions musicals

Resumen:

El descenso de los usos de las colecciones de música de las bibliotecas ha sido una realidad progresivamente generalizada. El acceso a la música ha cambiado radicalmente en los últimos 10 años y quien más quien menos se ha sacudido los discos y los CD y lleva toda su discografía en el teléfono móvil.

Ante esta realidad las bibliotecas han adoptado diferentes estrategias para ofrecer a los usuarios sus colecciones de música con un valor añadido. Las metodologías de trabajo han sido diversas, pero todas han sido orientadas a conseguir el objetivo de que los usuarios vuelvan a tener la biblioteca como lugar de referencia a la hora de elegir la música que escuchan. Los buenos resultados obtenidos por estas propuestas nos hacen pensar que los usuarios están dispuestos a confiar en las bibliotecas para *afinar sus instrumentos auditivos*.

Palabras clave:

- Biblioteca pública
- Promoción de la música
- Participación
- Biblioteques de Barcelona
- Clubs de audició musical
- Prescripció musical
- Recomendaciones musicales

Summary:

The decline in the uses of library music collections has been a generalized progressive reality. Access to music has changed radically in the last 10 years and whoever else has shaken the discs and CDs and carries all their discography on the mobile phone.

Given this reality, libraries have adopted different strategies to offer users their music collections with added value. The work methodologies have been diverse, but all have been aimed at achieving the objective that users return to having the library as a reference point when choosing the music they listen to. The good results obtained by these proposals make us think that users are willing to trust libraries to *fine-tune their hearing instruments*.

KeyWords:

- PublicLibrary
- Promotion of music
- Participation
- Biblioteques de Barcelona
- Music listening clubs
- Musical prescription
- Musical recommendations

El descens dels usos de les col·leccions de música és una realitat que any rere any es constata al conjunt de les biblioteques d'arreu. L'accés a la música ha canviat radicalment en els darrers 10 anys: només cal veure com han anat desapareixent la majoria de les botigues de música, fins i tot com les seccions de música de grans superfícies s'han anat arraconant fins a ser residuals. De fet qui més qui menys s'ha tret de sobre els discos i els CD i porta la seva discografia al telèfon mòbil o fins i tot ni això: hi accedeix en *streaming* des de qualsevol dels dispositius digitals als quals té accés.

Davant d'aquesta realitat les biblioteques han adoptat diferents estratègies per oferir als usuaris les seves col·leccions de música amb un valor afegit: clubs d'audició musical a l'entorn de la música (jazz, blues, òpera, pop, electrònica, rock...), audicions comentades per experts, sessions comentades de novetats discogràfiques, clubs de lectura a l'entorn de les obres literàries que han inspirat òperes...

I en el camp virtual, s'ha optat per treballar *alineats amb la competència*, i oferir als usuaris llistes de reproducció d'*Spotify* específiques fetes pels professionals de les biblioteques sobre diferents estils musicals, efemèrides o a l'entorn d'esdeveniments musicals de la ciutat, o bé *GoogleMaps* que recullen botigues, escoles de música, locals on anar a escoltar música en directe, festivals..., o recomanacions musicals a través de les diferents xarxes socials...

Les metodologies de treball han estat diverses, totes orientades a aconseguir l'objectiu que els usuaris tornin a tenir la biblioteca com a lloc de referència a l'hora de triar la música que escolten. Com es pot veure en la descripció de les diferents propostes, totes passen per l'especialització en un determinat estil musical, en la singularització de fons i activitats que permeti als usuaris trobar una oferta cultural sòlida, aprofundir en els seus gustos i alhora descobrir noves músiques.

Els bons resultats obtinguts per aquestes propostes demostren que els usuaris estan disposats a confiar en les biblioteques per *afinar* els seus instruments auditius.

1. **BIBLIOTECA VAPOR VELL. SENSE PREFIX: UNA GUIA PER ENTENDRE L'AVANTGUARDA MUSICAL DE BARCELONA.**

1.1. Presentació

Des de l'any 2000 la biblioteca està desenvolupant una especialització en música moderna. El treball ha canviat lògicament amb els temps: de posar èmfasi en la col·lecció, ha passat pel protagonisme de les activitats i ara es troba en un agradable i fèrtil estat intermedi on prima la difusió musical independentment de la forma. Ha canviat el tipus de feina però no el seu objectiu: donar a conèixer la música i generar un fòrum comunitari per compartir-la. El *Music Spy Club*, amb 11 temporades ininterrompudes de programació, seria l'exemple més emblemàtic d'aquesta canvi.

L'especialització de la Biblioteca Vapor Vell va sorgir d'un fons especialíssim: la *maquetoteca* de la ciutat de Barcelona. La *maquetoteca* va néixer a partir d'un fons històric de més 3.500 gravacions entre cassetts, CD's, Discos i CD's. Totes aquestes maquetes i vídeos provenen de La Bàscula, Interrock i Ràdio 4. Les primeres gravacions són dels anys 80 i arriben fins els nostres dies. Amb els anys, la col·lecció s'ha complementat amb les donacions del fons de maquetes de la sala Sidecar i noves aportacions de La Taverna del Llop, el programa de Ràdio 4. El fons actual és de 6000 enregistraments. Tota la col·lecció està catalogada i es pot consultar a la biblioteca o a Internet. Durant quinze anys s'ha digitalitzat el fons videogràfic, bona part de l'arxiu sonor i s'ha realitzat préstec a aficionats, curiosos i investigadors.

La naturalesa original d'aquests documents era d'allò més diversa: des de la clàssica maqueta fins autoedicions o edicions privades més o menys elaborades i amb les seves portades; passant per enregistraments de concerts o cintes promocionals de pocs temes que es feien per trobar *bolos* o per a les emissores de ràdio. Els documents dipositats al fons provenen sobretot de Barcelona i Catalunya. La col·lecció però roman desconeguda. Per això l'any passat vam decidir començar un projecte per donar-la a conèixer.

Podem mostrar la importància d'aquest fons? Podem recuperar els seus artistes? Les biblioteques poden dedicar-se a l'arqueologia musical? Les biblioteques poden editar discos? En quina mesura el món virtual ajuda a divulgar la música? A aquestes preguntes intenta respondre aquest projecte.

1.2. Un disc recopilatori: *Sense prefix*

Sense prefix és una maqueta de les maquetes, una selecció de 10 temes editada en forma de maquetes. El propòsit és fer-ne dos a l'any, amb diferents aproximacions estètiques. La selecció la farà cada vegada una persona vinculada al món de la música. Aquesta selecció no està pensada per ser editada físicament, sinó per difondre virtualment.

La primera edició s'ha presentat el 2018. El procés per arribar-hi implica investigar la col·lecció, capbussar-se entre els cassetts, vinils, vídeos BETA, U-Matic, Super 8, CD's d'aquest fons únic que representa l'underground musical de la ciutat de Barcelona des del anys 80 fins l'actualitat. La majoria d'aquests cassetts gairebé no contenen informació més enllà d'algunes dades escrites amb bolígraf. En molts casos hi ha un telèfon escrit, de només set dígits, de quan els telèfons es donaven sense prefix.

Aquesta feina s'ha fet en col·laboració amb un periodista musical, còmplice de la biblioteca. Es tracta d'un dels usuaris més dinàmics i perseverants de la *maquetoteca*. Gràcies a la seva feina s'han editat ja quatre recopilatoris integrals d'artistes locals utilitzant el material únic que és al nostre magatzem. Ell ha seleccionat 10 temes emblemàtics d'aquest fons per crear una recopilació divulgativa, no venal. També ha convocat a bona part dels músics intèrprets.

1.3. Criteris

Donada la quantitat de documents, vam establir alguns criteris per acotar el fons ja que d'una altra manera la mostra podia quedar massa dispersa. Per una banda, criteris de reducció per fer manejable el fons. De l'altre, criteris per mirar d'establir una mena d'argument que servís per articular la selecció. El primer element de tall va ser centrar-ho tot en materials de Barcelona o molt relacionats amb ella, bé perquè es tractava de músics que s'havien instal·lat a la ciutat o perquè sempre n'havien mantingut una estreta relació. Després es va decidir triar coses dels anys 80, de quan començà a constituir-se el fons en el sí del Casal Transformadors. I finalment, es va optar per seleccionar músics o grups relacionats amb les diferents tendències avantguardistes que corrien per la ciutat fa 30 anys. Com que molts dels músics seleccionats encara estan en actiu i encara fan música amb pressupostos semblants als de llavors, això ens permetria obtenir una foto de fa tres dècades i poder-la contrastar amb el present.

Aquest plantejament encara ens permetia fer una altra cosa interessant, que era la possibilitat de veure com i en quina mesura els músics seleccionats havien deixat petjada en la música local, en músics que anys després també van decidir moure's dins els terrenys de la música d'avantguarda, ja estigués aquesta arrelada en el jazz i la improvisació, en l'electrònica i l'experimental, o en el rock i el pop més heterodoxos. Perquè, si una cosa es pot afirmar de l'escena avantguardista barcelonina és que des de sempre, amb major o menor grau, han conviscut diferents tendències dins d'ella. Si més no, aquestes tres grans línies sempre han estat presents, i sovint contaminant-se entre elles.

1.4. Edició i presentació

El resultat d'aquest primer treball és un disc recopilatori, mesclat i masteritzat per la pròpia biblioteca i editat amb la complicitat de *La Olla Express*, empresa experta en tota mena d'artesanes musicals.

La maqueta està catalogada i es pot consultar i prestar a la Biblioteca Vapor Vell. També s'ha publicat en línia, amb permís dels músics, i es pot consultar al bloc AMPLI, [aquí](#). En aquests dos àmbits ha començat la seva vida de préstec i consultes i comentaris.

La presentació es va fer a la pròpia biblioteca, amb la presència de bona part dels músics participants (Xavier Maristany, Víctor Nubla, AnkiToner, Quodlibet) i s'ha acompanyat d'una exposició visual dels materials que han permès elaborar el disc: els cassets, fotos dels directes, informacions a revistes. Tota aquesta informació es pot consultar també al bloc AMPLI.

2. BIBLIOTECA CLARÀ: 15 ANYS D'ÒPERA CLUB

La biblioteca Clarà, situada al barri de Les Tres Torres al districte de Sarrià-Sant Gervasi, té un centre d'interès en Òpera format per uns 900 documents. Aquest passat 2017 ha celebrat 15 anys del seu *Òpera Club* (OC), nom sota el qual s'aglutina el gruix de les activitats que es programen al voltant de l'òpera i que queden recollides a les memòries *En to d'aventura: memòries de l'Òpera Club*, escrites per Edgar Villanueva, coordinador del Club.

L'activitat de la biblioteca al voltant de l'òpera s'ha desenvolupat generalment en un context favorable. L'Associació Amics de l'Òpera de Sarrià, el recentment reformat Teatre de Sarrià, que aspira a ser el teatre de cambra de la ciutat de Barcelona, Centres Cívics veïns com el Pere Pruna o la Casa Orlandai, que també ofereixen una programació estable al voltant de l'òpera, conformen una xarxa còmplice a la qual cal sumar un gran interès pels veïns i també usuaris del nostre equipament. En aquesta direcció, la biblioteca disposa d'un pressupost específic per a la compra i renovació del fons documental però també per a la programació d'activitats, tant per part de Biblioteques de Barcelona com del Districte. És així com la biblioteca Clarà s'ha convertit en un equipament referent en òpera, com ho demostra el fet d'haver contribuït en l'elaboració d'una bibliografia selectiva de la Diputació de Barcelona, o d'haver esdevingut la llavor de *l'Òpera en Ruta*, cicle que se celebra a tot el Districte de Sarrià-Sant Gervasi cada mes de maig, o també el fet que a la biblioteca acollim dos clubs de lectura musicals que fem en col·laboració amb dues importants institucions de la ciutat a nivell musical que són l'Auditori de Barcelona i el Gran Teatre del Liceu.

2.1. Com neix l'Òpera Club?

L'Òpera Club neix a partir de la proposta d'un usuari de la biblioteca. Va ser l'any 2002, quan l'Edgar Villanueva va proposar a la direcció de la biblioteca oferir una conferència sobre òpera. El que va començar sent una aventura va acabar desencadenant un projecte en majúscules i també la creació d'un centre d'interès en aquest gènere musical. Això li dona un pes important a aquest projecte perquè concedeix a l'usuari veu i poder d'intervenció en el dia a dia de la biblioteca. En aquell moment, les activitats de difusió musical conviuen amb unes altes xifres de préstec. Ara, es presenten com una activitat paral·lela al servei de préstec i com un reclam de la biblioteca com a espai de difusió i promoció de la cultura en sí mateix.

Ja fa anys que s'estan duent a terme iniciatives, a través de la televisió, per exemple, que tenen per objectiu apropar l'òpera a tothom. Aquesta és, des de l'inici, una aposta clara de la biblioteca com a servei públic que som: aconseguir que les propostes siguin atractives tant per al públic coneixedor de l'òpera, com per al que és el primer cop que assisteix a una activitat. Tot un repte.

Un altre objectiu de l'OC, no principal però també important, és crear comunitat. Activitats complementàries com l'assistència en grup al Liceu reforcen aquesta idea. Igualment, tota la difusió de la nostra activitat específica es fa a través d'un canal concret d'un butlletí electrònic per als usuaris i usuàries que estan interessats en rebre informació sobre tot el que té lloc a la biblioteca sobre òpera. És a dir, es focalitza l'atenció en aquest grup amb un interès comú i se'l fa protagonista.

2.2. Arriscar-nos. Innovar. Créixer

Si durant els primers anys de l'OC la programació es va centrar en conferències al voltant de la programació del Liceu o d'efemèrides destacades, un dia vam apostar per fer alguna cosa més gran. Amb l'excusa de la celebració del dia Internacional de l'òpera vam celebrar la *Setmana de l'Òpera*, de la qual enguany celebrarem la 8a edició. L'activitat més destacada segurament d'aquella *1a Setmana de l'Òpera*, va ser [Recital domèstic](#), una *flash mob* que perseguia crear un efecte sorpresa entre els usuaris que es trobaven a la biblioteca.

Les següents edicions de la *Setmana de l'Òpera* han esdevingut espais on encabir diverses i originals propostes: representació d'òperes tant a la biblioteca com al Teatre de Sarrià, divertits espectacles infantils i familiars, presentacions de llibres, conferències divulgatives i d'altres més

especialitzades, tallers formatius al voltant, per exemple, de la plataforma musical Spotify amb l'objectiu de donar a conèixer el canal propi de la biblioteca, etc.

2.3.L'Òpera en ruta, o el treball en xarxa

Podríem dir que d'alguna manera, la biblioteca Clarà, amb el seu Centre d'Interès i la seva Setmana de l'Òpera va ser la llavor del *Òpera en Ruta*, esdeveniment que té lloc durant dues setmanes de maig al Districte i aglutina un gran nombre d'activitats al voltant de l'òpera. Hi participem equipaments i entitats del Districte però també d'altres com el Gran Teatre del Liceu, el Palau de la Música, o la Fundació Victòria de los Àngeles. Amb això remarquem la importància de la col·laboració i aliança quan una biblioteca es planteja treballar el seu fons musical més enllà de la col·lecció. La complicitat entre els agents del territori és clau per fer ressò de les activitats i projectes en els quals tots treballem.

2.4.L'òpera ens porta a altres temes...

Un altre aspecte a destacar és la relació que la biblioteca ha buscat entre l'òpera i altres temes. És el cas de la representació de l'òpera *IlPigmalióne*, sobre l'escultor Pigmalió. Amb aquesta proposta, la biblioteca ret homenatge a l'escultor Clarà (la biblioteca es troba en el que va ser l'antic taller i casa de l'escultor). També el cas d'activitats que busquen promoure la lectura, com una sessió al voltant de l'òpera *Werther*, de Massenet, amb motiu de la seva representació al Liceu en la qual els participants van fer la lectura prèvia del llibre, o també en aquest línia, del Club de Lectura d'Òpera que s'està programant enguany en col·laboració amb el Liceu i que inclou les lectures d'algunes obres literàries vinculades a la seva representació.

2.5.I el préstec de cd's i dvd's?

La música clàssica és un dels gèneres musicals que proporcionalment més es presta a la biblioteca en relació a la resta d'estils musicals. Pel que fa concretament a l'òpera, durant el 2017 vam prestar 1.036 documents, incloent llibres i revistes (1.316 el 2016, 1.201 el 2015). Tot i que en números totals la xifra de préstec es veu superada pels documents de pop/rock classificats al número 2, proporcionalment al fons que té la biblioteca, la música clàssica s'ha prestat més durant el 2017 (un 59% davant del 49% del número 2).

Des de la biblioteca, a través d'exposicions temàtiques del fons, es vol donar a conèixer i també fomentar l'ús del préstec. Però no oblidem que l'objectiu en sí mateix de les activitats que programem és el de donar a conèixer un compositor, un període històric o la trajectòria d'un compositor. En aquest sentit, i donada la situació, les biblioteques del S.XXI també hem de fer difusió de recursos musicals que tenim disponibles, interminables i gratuïts, com bases de dades i plataformes musicals, sense veure'ls com una competència. En el cas de la música clàssica, s'observa que el perfil majoritari dels usuaris del préstec així com dels assistents a les activitats és el de gent gran, sovint sense domini tecnològic. A dia d'avui, aquest fet ens ofereix un repte més gran pel que fa a la formació en aquest àmbit però també, amb el pas del temps, ja haurà deixat de ser, probablement, un fet remarcable.

Diversitat de BiDes

3. BIBLIOTECA VALLCARCA I ELS PENITENTS – M. ANTONIETA COT. CAMPS DE COTÓ AL BARRI DELS PENITENTS

Any 2011, Districte de Gràcia, barri dels Penitents, 16h de la tarda. Un munt de persones s'apropen a un edifici d'arquitectura moderna que s'aixeca a un costat de la Ronda de Dalt. És la inauguració d'una nova biblioteca pública que té com a tret distintiu la seva especialització en música negra d'arrels nord-americana. Jazz i blues, soul i funk, ritmes i melodies imperibles que van néixer a milers de kilòmetres de distància, a l'altre costat de l'Atlàntic, en unes terres travessades pel riu Mississippí, on esclaus procedents de l'Àfrica cantaven en els camps de cotó mentre suportaven jornades extenuants, la calor infernal i el maltractament del capatàs. Hi ha res més bonic que del dolor neixin músiques que perduren en el temps, que evolucionen generant altres formes d'expressió artística i que continuen emocionant als homes i les dones del segle XXI?

La música negra ha tingut a Barcelona, des de principis del segle XX, un lloc especial i uns aficionats fidels. A més a més de locals de música en viu, escoles de música amb estudis específics en jazz i blues, escoles de ball swing, festivals, esdeveniments musicals i disc jockeys, la ciutat també compta amb una bona cantera de músics de primer nivell especialitzats en aquests gèneres, com poden ser: Andrea Motis, Marco Mezquida o Giulia Valle, instrumentistes i compositors de jazz de projecció internacional o les bandes "A Contrablués" (guanyadora de "l'European Blues Challenge") i "TheSuitcaseBrothers" (guardonats amb el segon lloc al prestigiós "International Blues Challenge" de 2013 de Memphis).

Tenint en compte aquest proverbial interès que es respira a la ciutat per la música negra, a la biblioteca vam pensar que seria interessant crear un **centre d'interès** per a la seva difusió, donar-la a conèixer i atreure als aficionats del barri i defora.

La Biblioteca Vallcarca i els Penitents – MAC, al llarg d'aquests gairebé set anys de trajectòria, ha realitzat diferents activitats i serveis per tal de difondre el centre d'interès i fer visible la biblioteca més enllà del seu espai físic.

Aquesta és la collita del que hem conreat durant aquest temps en els nostres camps de cotó.

3.1. Activitats de difusió musical:

Les activitats musicals són una bona fórmula per oferir la biblioteca com un lloc d'experiència activa, tant per a l'usuari com per al bibliotecari.

- [Master classes d'instruments](#): de bateria, de guitarra i de saxo.
- [Cicles musicals d'audicions](#) comentades: n'hem fet 11 de diversos gèneres i temàtiques: productors discogràfics, música i literatura del DeepSouth, diferents visions del jazz a càrrec de periodistes i crítics musicals, història de la música soul, orígens del and roll, etc. A partir del 2016, les gravacions àudio dels conferenciants que han participat en els cicles es troben disponibles a la plataforma [Ivoox](#).
- [Taller de construcció](#) d'instruments musicals per als més petits.
- [Blues als instituts](#): audicions comentades per a alumnes de l'ESO i Batxillerat.
- [Altres](#): jamsession de jazz, concert de petit format...

3.2. Entitats que han col·laborat amb la biblioteca en la realització d'activitats:

Fundació Catalana Jazz Clàssic, Escola-Taller de Blues de Barcelona, Capibola, Festival Internacional de Jazz de Barcelona, Consolat nord-americà.

Diversitat de BiDes

15es JORNADES CATALANES D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

Barcelona, 10 i 11 de maig de 2018

3.3. Alguns noms del món de la música i la cultura que han participat en activitats o cicles musicals a la biblioteca:

Andrea Motis i Joan Chamorro (músics de jazz), Joan Pau Cumellas (harmonicista de blues), Amadeu Casas (guitarrista de blues), Mario Cobo (guitarrista), Martí Elías (bateria de jazz i blues), Dani Pérez (saxofonista), Ricard Gili (director de l'orquestra "La Locomotora negra"), "Big Mama" Montse (cantant i guitarrista de blues), Kiko Amat (escriptor i periodista), Miqui Otero (escriptor i periodista), Joan Anton Cararach (director artístic del Festival Internacional de Jazz de Barcelona), i els nord-americans Ashley Kahn (teòric del jazz i escriptor) i Marc Myers (historiador del jazz i bloguer a JazzWax).

3.4. Serveis d'informació i prescripció musical elaborats per la biblioteca:

- [GoogleMaps del jazz i blues a Barcelona](#): recull les botigues de discos especialitzades, escoles de ball swing, escoles de música amb formació específica en jazz i blues, locals de música en viu amb programació regular de música negra i biblioteques o centres de documentació especialitzats.
- [GoogleMaps de Festivals i cicles de jazz, blues i música negra a Catalunya](#): ofereix informació bàsica i actualitzada sobre cada festival (dates, lloc, web, organitzadors, descripció).
- [Playlists a Spotify](#): bandes sonores de llibres i temàtiques que allotgem a [Playlists.net](#), un lloc web on els usuaris comparteixen les seves llistes de reproducció. Àngel Navas, co-fundador del portal IndustriaMusical.es recomana utilitzar les xarxes socials i la web [Playlists.net](#) per tal d'arribar a un públic més ampli. Alguns exemples de les playlists més exitoses que hem realitzat, amb una majoria de seguidors estrangers:
 - *1001 cançons que hay que escuchar antes de morir* de Robert Dimery: 399 seguidors
 - *Història del Cool Jazz en 100 cançons*: 319 seguidors
 - *Post-punk 1978-1984* de Simon Reynolds: 144 seguidors.
 - *MysteryTrain* de Greil Marcos: 52 seguidors.
- Els [llibres amb banda sonora](#) és un conjunt de llistes de reproducció d' Spotify basades en els llibres musicals més destacats disponibles a les biblioteques. Les llistes de reproducció dels llibres amb banda sonora són una eina útil per escoltar les cançons que l'autor va citant en el text, a mida que van apareixent, d'una manera senzilla i ordenada. Aquests llibres s'identifiquen mitjançant una etiqueta amb la frase "Llibre amb banda sonora" i un codi QR que remet a la llista.
- [Guies de lectura](#) (en paper) amb versió playlist a Spotify com per exemple: "[75 anys del segell Blue Note](#)" o "[Els imprescindibles del jazz](#)".

3.5. Col·lecció especialitzada:

Tot i la davallada de préstec de cd's a les biblioteques, deguda a l'aparició de noves formes d'escoltar música d'una manera desmaterialitzada (*streaming*, descàrrega), l'àlbum és encara un format vàlid. Ricard Robles, fundador i codirector del festival Sónar, creu que l'àlbum no desapareixerà i conviurà amb les playlists. En aquesta línia, la biblioteca ha conferit a la col·lecció física una dimensió virtual. És el que alguns autors han anomenat "biblioteca musical híbrida".

Una mostra de la convivència pacífica entre formats diferents, la tenim a través de les guies de lectura en paper de les quals hem fet rèpliques o versions de les mateixes a Spotify. Dos exemples: "75 anys del Segell blue Note" i "Els imprescindibles del jazz", les dues seleccions discogràfiques les trobem recollides en paper i en una playlist específica a Spotify.

Per altra banda, també, hem creat una secció especialitzada i diversos apartats segons els gèneres musicals. A banda del jazz, blues i soul comptem amb apartats més específics que faciliten a l'aficionat la selecció de música com si es trobés en una botiga de discos: Jazz llatí, Jazz rock/fusió, Blues,

Diversitat de BiDes

15es JORNADES CATALANES D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ

Barcelona, 10 i 11 de maig de 2018

Blues-rock, Funk, Gospel, Música cajun, Música zydeco. També vam decidir crear altres subdivisions complementàries per a gèneres relacionats amb la música d'arrels nord-americana: Rock and rol i Country. Les bandes sonores, els DVD musicals, les pel·lícules i els llibres que tenen a veure amb el centre d'interès també s'agrupen dins la secció.

L'aposta per la difusió musical a la nostra biblioteca ha projectat la biblioteca més enllà del barri i de l'espai físic. Ha permès, també, explorar diferents formes d'arribar a aficionats i a un públic potencialment interessat que a Barcelona no disposa de molts llocs on poder nodrir els seus coneixements musicals al marge de l'ensenyament reglat i l'assistència a concerts. Els musictecaris treballem com a guies de l'usuari en l'univers de la música, una de les expressions creatives més sublimes de l'ésser humà en un viatge fascinant que té molts camins a recórrer en el temps i en l'espai. La nostra missió és acompanyar a l'usuari en la descoberta, el gaudiment i la formació del gust per la música tal com hem fet tradicionalment amb la literatura. Els camps de cotó són fèrtils.

4. BIBLIOTECA EL CARMEL – JUAN MARSÉ

La biblioteca El Carmel-Juan Marsé no escapa a la realitat de la majoria de biblioteques públiques de l'entorn i hem vist com en els últims anys el préstec de música descendeix, la biblioteca ja no és contenidor únic i els prescriptors es multipliquen.

4.1. Fem sonar la música

Al llarg d'aquests anys, i davant aquest escenari constant de canvi, la música ha anat guanyant presència a la biblioteca més enllà del préstec i l'adquisició de cds. Ja sigui teixint aliances amb agents del territori, augmentant les activitats per arribar a totes les edats, vinculant-nos a iniciatives que ja es programen, tenint presència a les xarxes socials o convertint els usuaris en còmplices i protagonistes. Per això, som presents a iniciatives musicals del districte d'Horta-Guinardó com el Cicle Clàssica, el Concurs de cantautors i el Jazz Tast, a la terrassa de la biblioteca o al carrer. Hem augmentat la programació d'esdeveniments musicals, com concerts en el marc del ciclede Els viatges de la paraula. L'usuari és agent actiu en activitats familiars o visites escolars com els Laboratoris de lectura o sessions de música amb el grup de +50 anys Carmelims. La música sona diàriament a facebook amb recomanacions: vinculades a esdeveniments musicals de la ciutat, efemèrides... i periòdicament com a fotorecomanacions. I al canal d' Spotify de la biblioteca hi publiquem llistes temàtiques i recopilacions.

Pel que fa al fons, a part d'exposicions de novetats o temàtiques, hem donat valor al documental musical dedicant-li un espai propi. Un fons especial del gènere per donar més visibilitat i programar activitats relacionades.

4.2. Club d'audició de música

La idea de fer un club d'audició de música neix per donar resposta a una necessitat dels usuaris. D'una forma informal són els usuaris que amb el musictecarí comparteixen la passió per la música i es detecta que hi ha un interès per compartir gustos, descobrir altres músiques, etc... Per canalitzar aquest interès decidim crear un espai propi de trobada i adaptem la mecànica dels existents clubs de lectura a un club de temàtica musical.

4.3. Els objectius són:

- Crear un espai de relació per conèixer, compartir, descobrir la música.
- Potenciar el fons musical de la biblioteca.
- Donar a conèixer esdeveniments musicals de la ciutat i del districte.
- Reforçar la tasca del musictecarí com a prescriptor.
- Convertir als usuaris en prescriptors i generadors de continguts.
- Enriquir l'experiència a la biblioteca.
- Convertir la biblioteca en àgora, amb fil musical.
- Potenciar la música com a eina cultural.

4.4. Metodologia

L'abril del 2016 vam programar la primera sessió coordinada pel Sergi Rodríguez, musictecarí de la biblioteca. La programació és d'octubre a juny amb una sessió el primer dilluns de més de 90 minuts de durada.

Cada sessió té un eix temàtic com a punt de partida, que es va comentant conjuntament amb l'escolta de música relacionada amb el tema.

Les sessions i el programa trimestral l'elabora conjuntament el conductor amb els membres del club. Dies abans de la sessió els participants envien al musictecarí les propostes de cançons, es recopila el material i s'elabora la llista que s'escoltarà.

El material seleccionat s'exposa durant i després de la sessió com una manera de donar a conèixer i posar en valor la participació de l'usuari.

Amb el contingut vist i escoltat a la sessió s'elabora unaplaylist i es penja al canal Spotify de la biblioteca.

Les temàtiques són molt variades. Pot ser un estil musical, un artista, un esdeveniment musical de la ciutat, un concert programat a la biblioteca o algun tema curiós. A algunes sessions ens acompanya un expert del tema, gènere...

Fins ara s'han programat sessions sobre:

- [David Bowie](#). Homenatge pòstum al cantant . Repàs a la seva discografia bàsica, les diferents etapes, la utilització de la imatge, etc...
- [Primavera Sound i Cruïlla](#). Introducció als principals grups i artistes de cada edició.
- [Jazz](#). Repàs al gènere, seleccionant artistes participants al Festival internacional de Jazz de Barcelona
- [El documental musical](#). Xerrada a càrrec del Toni Castarnado, periodista musical, coincidint amb l'In-Edit Festival.
- [Música electrònica](#). Xerrada sobre programació i creació de música electrònica, a càrrec del David Marín, músic i periodista musical.
- [Els millors discos de l'any anterior](#). Repàs als millors discos segons les revistes especialitzades i els criteris dels membres del club. Sessió gener
- [Bandes sonores i pop rock](#). Selecció de bandes sonores creades per noms coneguts del panorama pop rock
- [Dones i música](#). Concert de l'Alicia Martel, projecte Dona Cançó, coincidint amb el Dia Internacional de la Dona treballadora
- [Música de Brasil](#). Repàs de música feta al Brasil, coincidint amb el concert de Darlly Maia, músic brasiler, dins de la programació del Cicle Els viatges de la paraula
- [Les grans veus femenines del jazz](#). Xerrada sobre la història del jazz des d'una perspectiva femenina, a càrrec de Teresa Torres, professora de música i historiadora de l'art
- [HeavyMetal](#). Selecció de grups del gènere feta pels membres del club.
- [Caràtules de discos kitsch, de mal gust...](#) Discussió sobre la importància de l'aspecte visual, coincidint amb l'exposició *Total Records, vinilos y fotografia* (Foto Colectania)
- [Dones al flamenc](#). Xerrada a càrrec de Toni Castarnado, periodista musical. En el marc de la celebració del Dia internacional de la dona treballadora

4.5. Mirant al futur

Per finalitzar només dos apunts d'iniciatives per al 2018. Per una banda, programarem un cicle de projecció de documentals musicals i amb una tertúlia posterior amb experts, relacionada amb el fons especial creat a finals del 2017. Per una altra, unir joves i música amb la iniciativa [#Musictubers](#), un projecte que vol incentivar la creació de continguts digitals per part del públic juvenil.

5. BIBLIOTECA LA SAGRERA – MARINA CLOTET

5.1. Per què la música electrònica?

A finals del 2015 l'equip de la Biblioteca La Sagrera – Marina Clotet ens vam plantejar la possibilitat de treballar de forma diferent la nostra col·lecció de música. La col·lecció que teníem fins llavors era correcta per una biblioteca pública. Amb tot, volíem introduir un atractiu que alhora ens permetés modernitzar-nos i diferenciar-nos. Buscàvem oferir quelcom més a través de la música i atreure usuaris més enllà del públic habitual de la Sagrera. Per aquest motiu vam pensar en cercar una especialitat pel nostre fons musical.

Per aconseguir-ho, vam voler aprofitar les 2 fortaleses següents:

- 1a) El relleu de la ciutat de Barcelona en el circuit europeu de la música electrònica i
- 2a) L'expertesa del nostre company Manel Peña, auxiliar de la biblioteca, amb profunds coneixements en la matèria i amb experiència per haver col·laborat en revistes especialitzades en el sector com *Rockdelux* i *Mondosonoro*.

Abans de res, ens vam posar en contacte amb la direcció tècnica de Coordinació i Serveis de Biblioteques de Barcelona, i amb un membre de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació, el José Luís Villanueva. Els vam demanar la seva opinió sobre el projecte i si hi havia altres biblioteques que ja tinguessin aquesta especialització.

Un cop obtingut el vistiplau de part de la Direcció Tècnica de Coordinació i Serveis de Biblioteques de Barcelona i la confirmació de la Diputació de Barcelona que cap altra biblioteca de la província de Barcelona estava treballant la música electrònica amb la seva col·lecció musical de forma integral, ens vam posar mans a l'obra i ho vam incloure al pla d'acció 2016 de la Biblioteca La Sagrera.

5.2. Fons de la col·lecció

A l'hora de configurar el fons de la col·lecció (localitzat en un lloc especial de la biblioteca), vam decidir apostar per l'especialització més valenta, fins el punt que gairebé podríem parlar d'"hiperespecialització". Per fer-ho vam adquirir un lot d'uns trenta discos en un format imprescindible per a entendre la música electrònica com és el vinil, a més d'una selecció de títols en CD que no es poden trobar a cap altra biblioteca de la xarxa. Des del punt de vista qualitatiu fem una valoració molt positiva de la dinamització del fons en format vinil, ja que ens han vingut usuaris de diferents parts de Barcelona i això -per una biblioteca com la nostra que no és central de districte- és un èxit.

Intentem anar donant forma a una col·lecció eclèctica que doni cabuda als clàssics, a les novetats i també als discos que van passar desapercebuts en el seu moment però que mereixen un reconeixement. Lògicament no pretenem adquirir tots i cadascun dels discos d'electrònica que es publiquen (entenem que aquest ja no és el paper que han de jugar les biblioteques actualment) sinó consolidar-nos com a prescriptors que ajudem als usuaris a separar el gra de la palla. Al mateix temps nosaltres també intentem ser receptius amb el treball de prescripció que poden dur a terme els usuaris que passen per la biblioteca i ser sensibles als seus interessos. Per exemple, els primers mesos ens han servit per comprovar que estan més interessats en la vessant més experimental de l'electrònica i no tant en els gèneres més orientats a la pista de ball. També tenim un ull posat en les novetats editorials que tenen a veure amb l'especialització, molts d'ells en llengua anglesa i d'importació, i compartim articles i informació sobre l'agenda de concerts des dels nostres perfils de xarxes socials.

5.3. Prescripció en un sentit més ampli

Des de la biblioteca també intentem jugar un paper de prescriptors des d'un àmbit més general, no només orientat a dinamitzar el fons de la nostra col·lecció. Així, col·laborem periòdicament amb el blog de la Xarxa de biblioteques de Barcelona (el [Bibarnabloc](#)) i també amb la [Biblioteca virtual de la Diputació](#). Allà trobareu textos de diferents continguts relacionats amb la història de la música electrònica que s'acompanyen amb llistes de reproducció a Spotify, clips de YouTube, etc. També hem col·laborat amb mitjans d'àmbit local com les revistes *Tota La Sagrera* o *A cel obert*.

5.4. Cicle conferències *Finestres de música electrònica*

Una de les activitats que ens diferencia del que tradicionalment trobem a les biblioteques pel que fa a dinamització del fons és el cicle *Finestres de música electrònica*. El 2017 vam organitzar la primera edició, que va incloure la participació de diversos especialistes que al nostre entendre tenen un cert recorregut com a prescriptors d'entitat en el terreny de l'electrònica. Les activitats segueixen un esquema similar a les que s'organitzen a la Biblioteca Vapor Vell sota el nom de "Music Spy Club", combinant una explicació teòrica amb l'escolta activa de diferents passatges musicals i projeccions de vídeo. Des de la nostra biblioteca fem una valoració molt positiva, ja que la mitjana d'assistents es va situar a l'entorn de les quaranta persones. Vam observar que el perfil d'edat dels assistents era bastant diferent del nostre públic habitual, i d'aquesta manera vam poder donar a conèixer la nostra especialitat a un conjunt d'usuaris que no la coneixia. La idea d'agrupar les quatre conferències sota el marc d'un cicle va ser molt ben rebuda per part del públic, tot i que vam observar que la gent que assistia a cadascuna de les diferents xerrades es va anar renovant.

La segona edició del cicle se celebrarà els propers mesos de setembre i octubre i inclourà cinc conferències. Per a aquest cicle hem decidit recollir la demanda de varies persones que van assistir a les activitats: allargar l'activitat amb una sessió musical en què la persona encarregada de la xerrada fa una selecció basada en el tema de la conferència. Aquesta activitat serà possible gràcies a la col·laboració del Districte de Sant Andreu, que ha adquirit un parell de plats i una mescladora de so. Sense aquesta dotació infraestructural no hauríem pogut ampliar el perfil de les activitats. Aquest *DJ set* es farà fora de l'horari d'obertura habitual, a la mateixa sala d'actes de la biblioteca.

6. Conclusions generals:

De la varietat de propostes que es presenten es conclou que la missió principal de les biblioteques en el camp musical és acompanyar l'usuari en la descoberta, el gaudi i la formació del gust per la música, tal com s'ha fet tradicionalment amb la literatura.

L'indicador dels préstecs realitzats ha de deixar de ser el que ens guii a l'hora de decidir els nostres objectius i planificar les nostres activitats. En canvi cal incorporar en els nostres projectes la participació dels usuaris que ens permetrà afinar les nostres propostes a les seves expectatives.

Un altre factor clau és cercar la complicitat entre els agents del territori per fer ressò de les activitats i projectes en els quals tots treballem. El treball en xarxa permet una difusió de les propostes molt més àmplia i arribar a usuaris als quals de manera directa potser no hi podríem arribar.

Bibliografia:

Betevé (2007, maig 10). *15 anys d'òpera a la biblioteca Clarà recollits en un llibre* [vídeo]. Consultat 5 febrer 2018, des de <https://btv.playty.com/player#/video?autoplay=1&kid=100517btv73opera>

Blondeau, Nicolás. El mercat discogràfic i les pràctiques musicals. Dossier ACIM, edició 2014. [<http://musictecaris.blogspot.com.es/2014/07/estadistiques-sobre-la-musica-la.html>]

Broc, David. (11 d'abril de 2017). El raper Drake abre una revolució en el streaming. El País. [Data de consulta: 15 de febrer de 2018] https://elpais.com/cultura/2017/04/11/actualidad/1491929048_972251.html

Figueres, Julián. (3 i 4 de març de 2016). La música a la biblioteca pública – Rascar donde no pica. A: Jornades Catalanes d'Informació i Documentació 2016. [Data de consulta: 15 de febrer de 2018] <http://www.cobdc.net/14JCID/wp-content/uploads/comunicacions/musica-bib-pub.pdf>

Ford, Andrew. *Música presente: perspectivas para la música del siglo XXI*. Madrid: Fundación Autor, DL 2006

Moreno Espejo, Francesc. La música i les noves tecnologies a les biblioteques públiques: el cas de la xarxa de biblioteques municipals de Vilanova i la Geltrú.

Navas Rosal, Ángel. (28 de novembre de 2016). 10 consejos para crear grandes estrategias de playlists, ideal para principiantes, artistas y hastamarcas. [Data de consulta: 15 de febrer de 2018] <https://industriamusical.es/consejos-de-como-crear-grandes-playlists-de-la-mano-del-vice-presidente-de-global-playlists-strategy-curation-en-warner-music/>

Sureda, Mont. (2012, abril 2012). *Recital domèstic* [vídeo]. Consultat 5 de febrer 2018, des de <https://www.youtube.com/watch?v=NQz5sWdl8jl>

Vanegas, Gabriel Jaime. *Balloonmapping: el caso de ConVerGentes en la Loma. 2º Encuentro nacional de comunidades digitales*. Ibagué, Colòmbia. [<https://www.youtube.com/watch?v=vz-t4nNdeSM>]

Villanueva Fontanella, Josep Lluís. *Música digital: nous reptes a la biblioteca*. Barcelona: [s.e], 2008. [Doc. electrònic intern]

Recursos web:

<<http://musictecaris.blogspot.com/>> [Blog de bibliotecaris musicals de Barcelona]

<<http://mediamus.blogspot.com/>> [Mediamus: Le blog des bibliothécaires musicaux de la Médiathèque de Dole]